

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

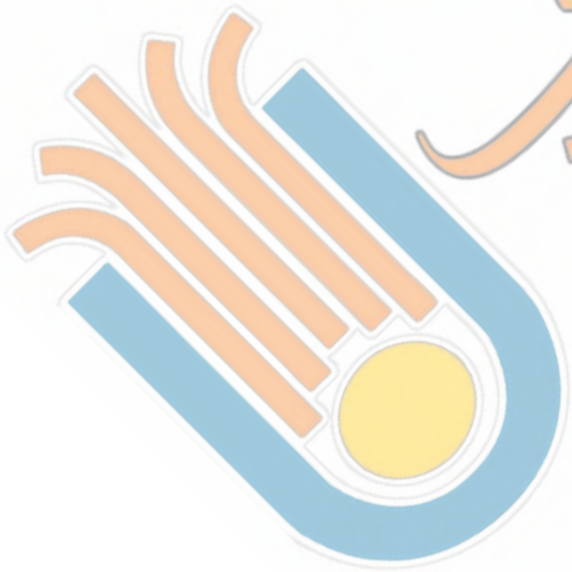
آموزش و پرورش تطبیقی
دوره ابتدایی بیست کشور
براساس سفرنامه حق دوست و الله پناهی

دکتر صغری حق دوست
زبیده الله پناهی

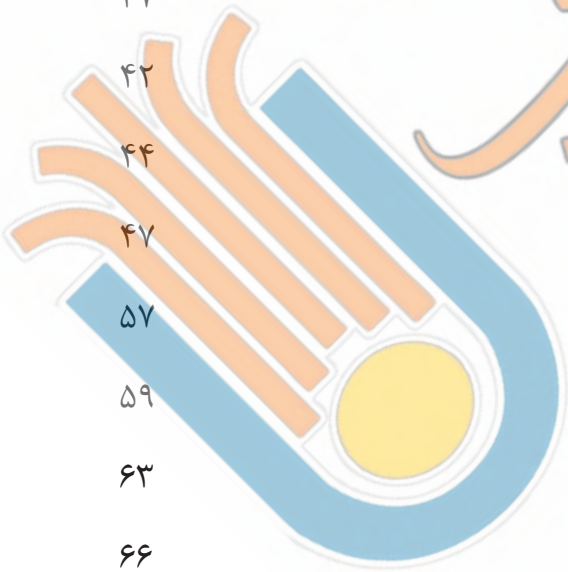
نشر ضریح آفتاب

فہن گاہ فن وراثت
حزب جمع قلاب

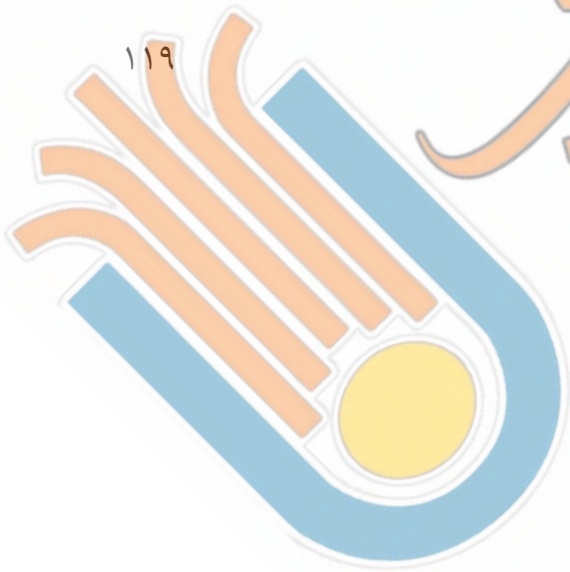
فهرست

۵	مقدمه
۶	پیشگفتار
۷	بخش اول: آموزش و پرورش تطبیقی
۱۷	بخش دوم ساختار آموزش و پرورش
۱۸	کشور ایران
۲۳	کشور آلمان
۲۷	کشور اتریش
۳۷	کشور اسپانیا
۴۲	کشور اکراین
۴۴	کشور امارات
۴۷	کشور بلژیک
۵۷	کشور ترکیه
۵۹	کشور روسیه
۶۳	کشور سوریه
۶۶	کشور سوئد
۷۲	کشور سوئیس
۷۵	کشور عراق

فهرست
آموزش و پرورش تطبیقی
کشور ایران
کشور آلمان
کشور اتریش
کشور اسپانیا
کشور اکراین
کشور امارات
کشور بلژیک
کشور ترکیه
کشور روسیه
کشور سوریه
کشور سوئد
کشور سوئیس
کشور عراق

۷۷	کشور عربستان
۸۱	کشور فرانسه
۸۷	کشور لبنان
۹۱	کشور لوکزامبورگ
۹۳	کشور مالزی
۹۹	کشور هلند
۱۱۰	کشور هند
۱۱۶	نتیجه گیری
۱۱۷	منابع
۱۱۹	بخش سوم: سفر به روایت تصویر

مقاله

امروز با پیشرفت جوامع، نیازهای انسان نیز در راستای آن دچار تغییر و پیچیدگی شده است و بر آورده کردن این نیازها نیز نیازمند علوم و فنون مختلف است. امروزه دیگر کسب علم و دانش به وسیله‌ی روش‌های آموزشی متعدد امکان پذیر است و وظیفه‌ی معلمان و دست اندرکاران نهاد آموزش و پرورش نسبت به گذشته بیش از پیش بیشتر شده است. دیگر نمی‌توان با روش‌های تدریسی متنی، افراد جامعه را آموزش داد و نمی‌توان با آموزش تستی انتظار ظهور نوابغ و نخبگان علمی را داشت. در دنیای امروز دیگر نمی‌توان تنها با روش سخنرانی به آموزش و انتقال مطالب درسی به تربیت شاگردان اقدام کرد. شاگردان، دیگر از گوش کردن یکنواخت به صحبت‌های معلم، از برکردن و حفظ کردن مطالب بدون فهم و عدم تناسب مطالب درسی و نیازهای واقعی زندگی و بدون حضور تکنولوژی روز، خسته و از کلاس و محیط آموزشی گریزان شده‌اند. آموزش و پرورش کلید فتح آینده است و از دیر باز انتظار از آموزش و پرورش آن بوده که انسان‌های فردا را تربیت کند و نسل امروز را برای زندگی در جامعه‌ی فردا آماده سازد. بنابر این ضرورت دارد برنامه ریزان و سیاست‌گذاران آموزشی، معلمان و مسئولان آموزش و پرورش، الزامات و مقتضیات زندگی فردا را بشناسند تا بتوانند دانش و بینش لازم را در کودکان و جوانان برای فعالیت در جامعه‌ی فردا پرورش دهند.

پیشگفتار

در قرن بیست و یکم کشور ما یکی از مراحل مهم و اساسی و در عین حال حساس و دقیق خود را در زمینه توسعه آموزش و پرورش می‌گذراند. بدیهی است به موازات بسط و توسعه نهاد آموزش و پرورش باید به مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش دست زد. زیرا اینگونه مطالعات زمینه را برای انتقاد و رفع مشکل نظام آموزش و پرورش فراهم می‌کند و اداره کنندگان چنین دستگاهی را در کشف و تحلیل مسائل تربیتی یاری می‌دهد.

کتاب آموزش و پرورش تطبیقی که به عنوان سرفصل کتب دانشگاهی طراحی شده است حاصل سالها مطالعه، تحقیق، سفر و پژوهش نگارنده در محافل، مدارس، دانشگاه‌های کشورهای آسیایی و اروپایی را از نزدیک مشاهده نموده و با مدیران، معلمان و موسسین، مسئولان درباره اهداف، تشکیلات، بودجه، مدیریت و برنامه‌ها و روش‌ها و ... به بحث و تبادل نظر پرداخته است. نگارنده قسمت عمده عمر خود را به سفر اختصاص داده است تا بتواند ضمن بازدید از مراکز علمی - آشنایی با فرهنگ‌های مختلف آداب و رسوم و تکمیل رشته «سلامت کاربردی» را که در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار به ثبت رسانده است. با حمایت و لطف انسان‌های خوب و مهربان موفق شدند بخش اول سفرنامه خود را با بیست کشور به چاپ برسانند از آنجایی که نگارنده آموزگار هستند؛ مسلماً همیشه قسمتی از سفرها به بخش آموزش و پرورش تعلق می‌یابد.

این اثر از آغاز سفر نگارنده در سال ۱۳۸۴ با دعوت‌نامه معلمین آلمانی از نگارنده صورت گرفته، آغاز شد و اکنون موقعیتی فراهم شد که به عنوان شانزدهمین اثر به دست اندرکاران تعلیم و تربیت، مدیران، مربیان، دانشجویان و دانش‌پژوهان که در صدد تحقیق درباره سازمان‌های آموزش و پرورش کشورهای مختلف جهان هستند به کار آید و آنان را در برنامه‌ریزی‌های کلان و آشنایی با جدیدترین متدهای تدریس یاری دهد.

در پایان از خدای مهربانم، خانواده خوبم و دوستان عزیزم و همه انسان‌های مهربان که صادقانه در همه جای این کره زمین، ساعت‌ها وقت گذاشتند تا من موفق شوم سفرهای علمی خود در بیست کشور را به پایان برسانم صمیمانه تشکر و برایشان بهترین‌ها را آرزو می‌کنم.

دکتر حق دوست

فهرست مطالب
موسسه آموزش عالی
فنون و هنر

بخش اول

آموزش و پرورش تطبیقی

۱- اصول عمومی و مسائل آموزش و پرورش تطبیقی

برای شناخت پدیده‌ها میتوان به شیوه‌های مختلف عمل کرد و از طرق گوناگون بهره گرفت، در کار تحقیق معمولا دو شیوه کلی وجود دارد:

۱- روش تجربه و آزمایش ۲- روش تطبیقی یا مقایسه‌ای

که در بررسی مطالعه نظام آموزش و پرورش و رویدادهای تربیتی از این شیوه استفاده می‌شود و به پژوهشگران این امکان را می‌دهد تا با دقت بیشتر از چگونگی مساله مورد تحقیق آگاهی یابند. در این راستا باید به اصولی توجه شود که مهمترین آنها به شرح زیر می‌باشند.

۱) اصل برداشت سیستمی یا نظام گرا در مطالعات تحقیقی

با توجه به مطالعه تطبیقی فقط مقایسه ساده بین پدیده‌های تربیتی نظام آموزش و پرورش نیست بلکه نظام آموزش و پرورش در هر کشوری با محیط‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، فیزیکی، صنعتی و اقتصادی ارتباط تنگاتنگی دارد.

۲) اصل به کارگیری اصطلاحات استاندارد شده و قابل قیاس در بررسی‌های تطبیقی

برای هماهنگی بیشتر در زمینه آموزش و پرورش تطبیقی یونسکو، مجموعه‌ای از اصطلاحات همه ساله در کتاب معروف به نام سالنامه آماری آموزش و پرورش منتشر می‌کند تا اصولا آمار و ارقام که درباره جنبه‌های مختلف و متنوع آموزشی دریافت می‌شود به صورت منظم و منسجم چاپ شود.

۳) اصل گزینش دقیق اطلاعات و ارقام

یکی از ارکان مهم در بررسی‌های تطبیقی اطلاعات و ارقام هر کشور است چون جمع کل هزینه‌های آموزش و پرورش کشور برحسب نوع هزینه جاری یا سرمایه گذاری، هزینه سرانه هر دانش آموز، درصد افراد واجد شرایط مربوط به هر یک از دوره‌های تحصیلی، افت تحصیلی و ... تاثیرگذار می‌باشد.

۴) اصل واقع بینی، عینیت گرایی و اجتناب از تعصب و اعمال حب و بغض شخصی در

تحلیل پدیده‌های تربیتی

نتایج حاصله از تحقیق و پژوهش زمانی صحت علمی دارد که پژوهشگر سعی نماید دور از تعلقات فرهنگی و عاطفی خویش، پدیده‌ها مورد نظر را بررسی نماید.

۵) اصل توجه به ابعاد گوناگون پدیده‌های تربیتی

مقایسه نظام‌های آموزشی در جوامعی که از نظر تاریخ، سنن، زبان، اقتصاد میزان انسجام ملی و ایدئولوژی با هم متفاوت هستند که باید چنین تفاوت‌های که منجر به اختلاف در ویژگی‌های نظام آموزش و پرورش آنها شده است مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

۶) اصل انتخاب واحدهای محدودتر و انتخاب اصلح متغیرها در مطالعات تطبیقی

آموزش و پرورش

به علت پیچیدگی جریان تعامل و تعاملی آموزش و پرورش از طرفی با انسان که هدف تربیت است و از سوی دیگر با عوامل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی رعایت این اصل در مطالعات تطبیقی اجتناب ناپذیر است.

۲- بررسی آموزش و پرورش تطبیقی به عنوان یک علم

آموزش و پرورش تطبیقی به عنوان دانشی متمایز و مشخص که ساختار علمی به خود گرفت از اوایل قرن نوزدهم پا به عرصه ظهور نهاد، محقق فرانسوی مارک آنتونی ژولین^۱ در سال ۱۸۱۷ برای اولین بار روشهای سنجیده ای برای مقایسه مسائل آموزش و پرورش کشورهای مختلف جهان ارائه داد؛ بدین سان مطالعات تطبیقی را هدفدار و قانونمند ساخت. ویلیام‌هایس به ارتباط و تعامل بین دستگاه آموزش و پرورش و جامعه به طور کلی اشاره کرده است و ماتیو آرنولد انگلیسی به جهت عمل در جمع آوری اطلاعات و بحث درباره مشکلات موجود به روش شناسی تطبیقی پرداخته و به محدودیت عمل تطبیق و قیاس که صرفاً براساس اطلاعات استوار باشد اشاره کرده است.

تحلیل و بررسی نظام‌های آموزشی هم باید در بطن زمینه‌های ملی و هم باید با توجه به زمینه‌های جهانی آن مورد توجه قرار گیرد بدین سان بهره مندی از روش‌ها و فنون متداول در سایر علوم اجتماعی، روانشناسی، تاریخ، اقتصاد، جامعه‌شناسی، مردم شناسی و زبان شناسی برای محققان آموزش و پرورش تطبیقی یک الزام و یک ضرورت پژوهشی

۱. این محقق در سال ۱۷۷۵ در پاریس متولد شد و در سال ۱۸۴۸ پس از گذراندن عمری پر حادثه در همان شهر چشم از جهان فرو بست دوران زندگی وی مقارن با دوران پر حادثه انقلاب فرانسه و حکومت ناپلئون بود.